

DADES GENERALS DE L'ASSIGNATURA

NOM: MEDIACIÓ I TREBALL SOCIAL
CODI: 622046
ENSENYAMENT: TREBALL SOCIAL
CURS ACADÈMIC: 2007-2008
TIPUS D'ASSIGNATURA: OPTATIVA
IMPARTICIÓ: SEGON SEMESTRE
GRUP: M1
CRÈDITS TOTALS: 6 **CR. TEÒRICS:** 4 **CR. PRÀCTICS:** 2
LLENGUA: CATALÀ

DEPARTAMENT: SECCIÓ DEPARTAMENTAL DE TREBALL SOCIAL I SERVEIS
SOCIALS
PROFESSORAT: JOSEFINA FERNÁNDEZ I BARRERA

INTRODUCCIÓ

La mediació és un mitjà per resoldre o tractar els conflictes de forma constructiva i no violenta. Parteix del convenciment de que el conflicte en sí mateix pot esdevenir constructiu si l'encarem positivament i de manera que les parts en conflicte siguin protagonistes i participes de la seva resolució.

OBJECTIUS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

Apropar-se i reflexionar a l'entorn d'una cultura de diàleg i gestió pacífica dels conflictes.
Adquirir coneixements sobre mediació i sobre conflictopologia
Aprendre a relacionar la mediació amb el treball social
Adquirir una capacitat d'anàlisi de les propies habilitats per promoure el creixement, desenvolupament i independència de les persones
Adquirir eines per la utilització de la mediació com estratègia d'intervenció adreçada a la gestió pacífica dels conflictes.
Coneixer els diversos àmbits on s'aplica i es pot aplicar la mediació.

BLOCS TEMÀTICS O CONTINGUTS

- 1.- Treball Social i mediació.
 - 1.1. Mediació i intervenció psicosocial.
 - 1.2. Similituds i diferències entre el treball social i la mediació.
 - 1.3. Perfil de la persona mediadora.
- 2.- El conflicte i formes d'encarar-ho.
 - 2.1. El conflicte.
 - 2.2. Formes de regular conflictes en diverses cultures.
 - 2.3. Diferenciació entre conciliació, mediació i arbitratge.
 - 2.4. La negociació.
- 3.- Implementació de la mediació.
 - 3.1. Història de la implementació de la mediació.
 - 3.2. Panorama legal. Transcendència jurídica de l'aplicació de la mediació.
4. Ètica de la mediació.

- 4.1. El límits de la mediació.
- 4.2. La neutralitat i imparcialitat del mediador.
- 5. El procés de mediació.
 - 5.1. La mediació com a procés de comunicació
 - 5.2. El procés de la mediació en els diversos àmbits.
- 6.- La mediació familiar.
 - 6.1. Premisses en la pràctica de la mediació familiar.
 - 6.2. Les lleis autonòmiques de mediació familiar
 - 6.3. Mediació en processos de separació i divorci.
 - 6.4. Mediació de l'infant i l'adolescent.
 - 6.5. Mediació i gent gran.
 - 6.6. Límits de la mediació?: violència familiar i violència de gènere.
- 7.- La mediació familiar: metodologia.
 - 7.1 Fases en el procés de mediació familiar.
 - 7.2 Estratègies d'intervenció. Aplicació al context del treball social.
- 8.- La mediació escolar.
 - 8.1. Educació, diversitat i convivència.
 - 8.2. L'escola com a confluència i eix de conflictes.
 - 8.3. Aplicació al context del treball social
- 9.- La mediació en la jurisdicció penal juvenil i en la jurisdicció penal ordinària.
 - 9.1. Mediació i reparació
 - 9.2. Límits de l'aplicació de la mediació en l'àmbit penal
 - 9.3. Aplicació al context del treball social
- 10.- La mediació comunitària
 - 10.1. Concepte de mediació comunitària
 - 10.2. Mediació comunitària i treball social comunitari.
 - 10.3. La mediació intercultural
- 11.- Mediació a les institucions
 - 11.1. La institució i els conflictes institucionals
 - 11.2. Mediació a les associacions
 - 11.3. Els diàlegs apreciatius.

METODOLOGIA I ORGANITZACIÓ GENERAL DE L'ASSIGNATURA

El curs es centrarà en fer una reflexió conjunta a l'entorn de la cultura de la mediació i relacionar les metodologies de la mediació amb aquelles actuacions pròpies del treball social. Es treballaran també les tècniques específiques de la mediació.

Es realitzaran classes teòriques i pràctiques dels diversos temes amb la col.laboració d'experts ens els diferents àmbits de la mediació.

Es realitzaran debats a la classe com a grup total i treballs en subgrups la composició dels quals es decidirà a l'inici del curs.

S'utilitzaran mitjans audiovisuals com documentals i pel.lícules sobre el tema que es debatran a classe i sobre els que s'hauran de fer 2 treballs individuals i com a mínim quatre de grupals.

Es realitzarà **un treball** en un grup de quatre persones sobre algun tema el guió del qual s'haurà de preparar previament. El treball s'exposarà a la resta de la classe.

S'utilitzarà el dossier electrònic per fer públics els treballs en grups que es vagin realitzant i el forum per anar aportant les reflexions i debats que generin les aportacions de l'assignatura.

AVALUACIÓ ACREDITATIVA DELS APRENENTATGES

- Criteris d'avaluació i qualificació

- S'avaluarà el nivell assolit en l'acompliment dels objectius de l'assignatura. Això implica el nivell de participació i implicació en els debats, els exercicis de grup, els treballs individuals i grupals, el forum i la presentació del treball.
- Pel treball a exposar a classe es valorarà el següent: Organització i estructuració del contingut, Aspectes formals de presentació, Actualitat i rellevància del tema objecte de l'assignatura (mediació), Aportacions personals de l'autor al tema, Originalitat, Nivell de relació amb el treball social. Fons d'informació i documentació. Sub-criteri de competència lingüística:
 - Correcció: Expressió correcta quant a estructures gramaticals, lèxiques i ortogràfiques.
 - Adequació: Es fa un ús funcional de la llengua adaptat al context en què s'utilitza.
 - Riquesa d'expressió: Capacitat d'expressar-se clarament sense canviar el sentit tot disposant d'un cert conjunt de mitjans d'expressió.
 - Complexitat: Suposa que allò expressat pel subjecte presenta coherència tant entre els temes com entre els punts tractats.
 - Capacitat d'exposar el treball verbalment i claretat en l'exposició verbal.

Treball individual sobre una pel.lícula o altre material audiovisual.-	Març	1
2 Treballs de grup sobre diversos temes -	Març/abril	1'5
Cas pràctic treballat en grup i escenificat	Maig	1
Treball sobre un tema general escrit i exposat a classe	Març/Maig	3
Participació i implicació (assistència, intervencions, forum, aportacions)	Febrer/Maig	3'5

- Acolliment a avaluació única

Examen final sobre un mínim de cinc temes i un cas pràctic de mediació.

FONTS D'INFORMACIÓ BÀSICA

- Acland, Andrew F., *Cómo utilizar la mediación para resolver conflictos en las organizaciones*, Ediciones Paidós S.A., Barcelona 1990.

- Bermúdez, Kira et al. *La mediación intercultural. Una propuesta de formación*, Ed. Popular, Federación Andalucía Acoge y Associació Desenvolupament Comunitari, Madrid, 2002.
- Brullet, Cristina; Josefina Fernández i Susana Lopez, *La mediació familiar a Barcelona. Anàlisi de la problemàtica. Orientacions per a la intervenció municipal*, Consorci per a la Infància i el Mon Urbà, UAB i UB, desembre 2002. Disponible a: <http://www.ciimu.org>
- Boqué Torremorell, M. Carme, *Guia de mediació escolar: programa compresiu d'activitats: educació primària i secundària obligatòria*, Associació de Mestres Rosa Sensat, Barcelona, 2002.
- Cobb, Sara.- "*Dolor y paradoja: la fuerza centrífuga de las narraciones de mujeres víctimas en un refugio de mujeres golpeadas*" del llibre *Construcciones de la experiencia humana*, Marcelo Pakman compilador, Ed. Gedisa, Tom II, 1997. Pags.17 a 62.
- Fernández Barrera, Josefina, "La mediació i el treball social, una nova metodologia que forma part essencial d'una no tan nova professió", del llibre *La mediación familiar*, Colecció Justícia i Societat, Generalitat de Catalunya Departament de Justícia, Centre d'estudis i Formació Especialitzada, Barcelona, maig 2001, pags. 191 a 196.
- Fernández Barrera, Josefina, "Mediación comunitaria y trabajo social", del llibre *La Mediación una visión plural*, comp. Fermin Romero Navarro, Consejería de Presidencia y Justicia, Viceconsejería de Justicia y Seguridad del Gobierno de Canarias, 2005, pags. 276-284.
- Folger, Joseph P. i Tricia S. Jones, *Nuevas direcciones en mediación investigación y perspectivas comunicacionales*, Paidós, Barcelona, 1997.
- Funes Artiaga, Jaume, *Mediación i justícia juvenil*, Generalitat de Catalunya Departament de Justícia, Centre d'estudis i Formació Especialitzada, Barcelona, 1994.
- García Villaluenga, Leticia, "El Trabajo Social y los Nuevos espacios para la mediación: Encuentros después de la Adopción", *Tercer Congreso Escuelas Universitarias de Trabajo Social: Relaciones Humanas, Nuevas Tecnologías*, Ed. Mira, Barcelona, Marzo 2000, pags. 239 a 252.
- Menéndez Cuenca, Mª Ángeles, "La mediación en la Formación en Trabajo Social", *Tercer Congreso Escuelas Universitarias de Trabajo Social: Relaciones Humanas, Nuevas Tecnologías*, Ed. Mira, Barcelona, Marzo 2000, pags. 227 a 237.
- Moore, Cristopher, *El proceso de mediación. Métodos prácticos para la resolución de conflictos*, Barcelona, Granica, 1995.
- Parkinson, Lisa, *Mediación familiar: teoría y práctica. Principios y estrategias operativas*, Barcelona, Gedisa, 2005.
- Punes, Salvador i Maria Munné, *Els serveis de mediació comunitària. Propostes d'actuació*, Barcelona, Diputació de Barcelona, 2005.
- Redorta, Josep, *El poder y sus conflictos, o ¿quién puede más?*, Ed. Paidós, Barcelona 2005.
- Ripol-Millet, Aleix, *Familias, trabajo social y mediación*, Ed. Paidós, Colección Trabajo Social nº 10, Barcelona, 2001
- *Servicios Sociales y Política Social*, nº 53, "Trabajo Social y mediación", Consejo General de Colegios Oficiales de Diplomados en Trabajo Social, 1r Trimestre 2001.
- Six, Jean-François, *Dinámica de la mediación*, Ed. Paidós Ibérica, Barcelona 1997.

- Suares, Marinés, *Mediación, conducción de disputas, comunicaciones y técnicas*, Buenos Aires, Ed. Paidós, 1997.
- Verdun, Judith, "*La mediación familiar a España i Anglaterra*", *Revista de Treball Social*, núm. 154, Juny de 1999, pags. 8 a 82.

Bibliografia complementària

Es donaran i recomanaran diversos articles i noves publicacions a l'inici del curs i un cop iniciat aquest mitjançant el dossier electrònic de l'assignatura i el programa extens.